

Bezield Verband Utrecht

Kerksluiting en Actie Kerkbalans, een gevoelige combinatie

Het proces van samenvoegen van parochies in het aartsbisdom Utrecht zal binnen de komende 10 jaar resulteren in minder dan 20 megaparochies elk bestaande uit gemiddeld 20 oorspronkelijke parochies, onder 1 pastoor, 1 parochiebestuur en met enkele onbezoldigde diakens. Was het aanvankelijk de bedoeling van kardinaal Eijk om per fusieparochie nog 1 hoofdkerk en 1, hooguit 2 “bijkerken” open te houden, nu verwacht hij dat er in zo’n samengevoegde megaparochie nog slechts 1 kerkgebouw zal overblijven. Alle andere ruim 300 kerken in het aartsbisdom zijn dan gesloten.

Het beleid van kardinaal Eijk

Dit beleid heeft kardinaal Eijk in zijn recente adventsbrief “*Het geloof in Christus vieren en verbreiden in het derde decennium van de 21ste eeuw*” duidelijk verwoord. Omdat al vanaf de aankondiging van een kerksluiting (dus niet de werkelijke sluiting!) de bisschop verbiedt om nog langer reguliere vieringen te houden in de eigen gemeenschap, betekenen de aankondigingen de facto ook de opheffing van meer dan 300 lokale geloofsgemeenschappen. De gelovigen worden geacht zich aan te sluiten bij het door de bisschop aangewezen eucharistisch centrum, de toekomstige, enige parochiekerk.

Dat betekent dat lokale geloofsgemeenschappen die nu nog denken dat ze vitaal genoeg zijn om de dans te ontspringen zich maar beter op hun opheffing kunnen voorbereiden.

Gevolgen voor kerkbijdragen

Als mensen, vooruitlopend op een dreigende kerksluiting en opheffing van hun gemeenschap, zich gaan realiseren dat het geld dat zij aan de parochie schenken niet meer gebruikt gaat worden voor de eigen kerk en de eigen geloofsgemeenschap, blijken kerkbijdragen scherp terug te lopen.

Citaten (nieuws)brief H. Drieëenheid, Oldenzaal (Twente/Overijssel)

“WIJ GAAN DOOR! “Avanti” zei Paus Franciscus onlangs nog.

“We gaan niet akkoord met de inhoud van het Visiedocument van ons Parochiebestuur. Het bestuur dat met dwang onze kerk afpakt, onze vieringen verbiedt, onze hechte geloofsgemeenschap opheft, en ons het geld ontnemt dat generatieslang door onze geloofsgemeenschap werd gespaard zal, als onze kerk verkocht wordt, de opbrengst gebruiken voor het oplossen van financiële problemen elders in de parochie en het bisdom. Het parochiebestuur heeft onvoldoende besef van het feit dat sluiting van de Drieëenheid en Mariakerk de doodsteek is van de katholieke gemeenschap in Oldenzaal. Met name de Drieëenheid en Mariakerk staan nog met honderden vrijwilligers midden in de samenleving en proberen vorm te geven aan de vitaliteit van deze Oldenzaalse gemeenschappen en daardoor ook van de Plechelmusparochie”.

“Voor wat betreft de Actie Kerkbalans 2015 heeft de Pastoraatsgroep en de Interim-locatieraad in overleg met de voorzitter van de Werkgroep Actie Kerkbalans van onze geloofsgemeenschap besloten om in 2015 GEEN Actie Kerkbalans te houden. Dit besluit is na rijp beraad en unaniem tot stand gekomen. Zoals u weet besloot het Parochiebestuur van de H. Plechelmus om onze Geloofsgemeenschap van de H. Drieëenheid per 1 februari 2016 op te heffen en ons kerkgebouw per diezelfde datum te sluiten. Vanwege dat besluit vinden wij dat wij het onze parochianen niet kunnen aandoen om hen te vragen nog mee te gaan doen aan de Actie Kerkbalans 2015. Bovendien zijn wij van mening dat we het u, als looper, niet kunnen aandoen om geconfronteerd te worden met, naar verwachting, veel negatieve reacties. Wij baseren ons daarbij op de relatief vele negatieve reacties naar aanleiding van de Actie Kerkbalans 2014. Toen ging het “slechts” om het ontslag van onze locatieraad. Nu heeft het Parochiebestuur van de H. Plechelmus een veel zwaarwegender besluit genomen: per 1 februari 2016 onze geloofsgemeenschap opheffen en onze kerk sluiten.”

Dit voorbeeld uit Oldenzaal is er één uit een toenemend aantal geloofsgemeenschappen, dat er grote problemen mee heeft hun gelovigen te benaderen voor de Actie Kerkbalans 2015, m.n. in het Aartsbisdom Utrecht.

Let Op! Het teruglopen van de opbrengsten van de Actie Kerkbalans blijkt in de praktijk een extra argument te vormen voor een parochiebestuur om de betreffende kerk te sluiten. Zij stellen dat de gemeenschap dan niet langer vitaal is omdat de inkomsten ontoereikend zijn om hun kerk te betalen. En in een dergelijk geval maakt een beroepsprocedure tegen een gedwongen sluiting bij het Vaticaan niet veel kans.

Oprichten “Vriendenstichting”

Geloofsgemeenschappen die in zo’n vicieuze cirkel dreigen te komen gaan er steeds vaker toe over een “Vrienden van”-stichting op te richten. Als mensen weer de zekerheid krijgen

dat hun giften en legaten uitsluitend gebruikt zullen worden voor het in stand houden van hun eigen gemeenschap en het voortbestaan van hun eigen geloofsgemeenschap, blijkt er een vrijgevigheid te ontstaan, nog veel groter dan in voorgaande jaren.

Als zo'n vriendenstichting over een voldoende groot eigen vermogen gaat beschikken met een jaarlijkse inkomstenstroom, kan ze daarmee bijdragen in de kosten van de eigen gemeenschap en om allerlei eigen projecten te financieren. Bovendien kan in een beroepsprocedure bij het Vaticaan tegen een gedwongen kerksluiting, met concrete cijfers aangetoond worden dat de gelovigen bereid en in staat zijn om de kosten van hun eigen gemeenschap op te brengen. Daarmee vervalt één van de belangrijkste "zwaarwegende" argumenten van de bisschop voor het uitvaardigen van een decreet tot onttrekking van een kerk aan de eredienst.

Win-winsituatie

Hoewel veel parochiebesturen zacht gezegd niet blij zijn met dergelijke stichtingen, is het ontegenzeggelijk waar dat er in feite een win-win situatie ontstaat voor zowel de parochie als de lokale gemeenschap. De wegvallende opbrengsten uit de Kerkbalans komen dan immers via een omweg ter beschikking, ook voor de parochie. Voor de lokale geloofsgemeenschap wordt de financiële noodzaak om de kerk te sluiten soms voor vele jaren op zijn minst uitgesteld. In de tussenliggende tijd kan de gemeenschap alles op alles zetten om de vitaliteit van de gemeenschap te vergroten en daarmee nog sterker hun bestaansrecht aantonen.

We hebben op onze website veel informatie bijeen gebracht over het oprichten van een stichting, met allerlei tips en attentiepunten. Klik daarvoor op:

www.bezielverbandutrecht.nl/index.php/kerk-juridisch/handleiding-oprichting-vereniging-en-stichting

Op die pagina staat ook een doorklik naar het voorbeeld van een brief over de oprichting van een stichting die betrokken gelovigen uit een geloofsgemeenschap recentelijk hebben rondgestuurd in hun dorp. U kunt deze documenten eenvoudig downloaden.

Met hartelijke groet,

Ad de Groot

Voorzitter Beziel Verband Utrecht

e-mail: voorzitter@bezielverbandutrecht.nl